

Människorna är framtiden

Thomas Taro Lennerfors, Universitetslektor och docent vid Uppsala Universitet

Överallt kan man läsa att sjöfarten är en kapitalintensiv industri. De dyra fartygen, vissa nästan obegripligt stora, som majestätiskt driver fram över haven står i fokus. Det är genom att visa upp sina fartyg som rederierna gör reklam för sig själva. Det finns också ett stort antal "båtologer", som har detaljkunskap om framdrift, skrovform, proportioner, samt hur fartygen skiljer sig från de i den föregående generationen. Även i forskningen framhävs fartyg, samt hur man med dessa transporterar last från A till B på det mest effektiva sättet.

Jag började forska om rederinäringen år 2008 och har fortsatt med det sedan dess. Till skillnad från det ovanstående perspektivet, har jag alltid intresserat mig för de människor som arbetar i näringen, hur de tänker och hur de beskriver sig själva och sina handlingar. I arbetet med mina böcker *Stockholmsrederierna: ägandet och nätverkens betydelse för tanksjöfartens utveckling i Stockholm 1980–2000*, *Att skapa en värld: Stena Bulk, Concordia Maritime och marknadsföringens betydelse i tanksjöfarten 1982–2012*, *Eros, Thymos, Logos: A study of the spirit of entrepreneurship and innovation at Stena*, *Elling Ellingsen: The shipping entrepreneur*, och *Snow in the tropics: A history of the independent reefer operators*,

Thomas Taro Lennerfors. Foto: Mikael Wallerstedt.

har jag genomfört många, långa intervjuer med ägare, chefer, kunder, leverantörer, och annan personal både på land och till sjöss, för att bara förstå företagsstrategier (köpa fartyg, expandera, sälja av, konsolidera), utan hur och varför man gör vissa strategiska val. Jag har intervjuat i många olika länder och fått en förståelse för sjöfartens globala natur. Ibland har jag suttit på rederikontor bara för att förstå hur stämningen är, vad det

är för kultur på arbetsplatsen, och vad det är som anses viktigt. Med andra ord, det som man måste tolka och läsa mellan raderna. På så sätt har jag lärt mig om, fascinerats, och inspirerats av människors drömmar, idéer om framtiden och det förflutna, och hur man bryter sig ut ur traditionella tankar och tänker nytt. Och dessa aspekter är inte bara något irrelevant tidsfördriv, utan har visat sig ha en stor påverkan på hur mina studerade företag samt, i längden, sjöfartsnäringen utvecklas. Människorna spelar en väldigt stor roll.

Om man exkluderar människorna får man en beskrivning av sjöfartsnäringen som kapitalintensiv, som fokuserad på funktionalitet och rationalitet, och där allt handlar om transporter från A till B. Och detta stämmer men bara till en viss grad, för världen är inte endimensionell. Om vi också inkluderar människorna i beskrivningen av hur sjöfarten fungerar får vi en mycket

mer färgstark värld, där funktionalitet och rationalitet inte kan förklara allt. En värld som drivs av entreprenörskap och innovation, vilja, passion, drömmar och hopp. Det är här man finner det globala i de möten

som uppstår mellan folk från olika länder och kulturer, och där konkurrens och antagonism samspelar med vänskap och samförstånd. Det är här man finner etiken och hur normer skapas för hur man bör och inte bör bete sig mot varandra och mot miljön. Det är i detta samspel mellan tekniken och ekonomin å ena sidan och filosofin och etiken å den andra, som jag tror att framtiden

ligger i hur vi bör tänka kring sjöfarten. Jag tror också att denna sammansatta värld är mycket mer attraktiv och tilltalande för unga människor, än en värld där det fartygen, rutterna, och lasterna får all uppmärksamhet.

*"Om vi också
inkluderar människorna i beskrivningen
av hur sjöfarten
fungerar får vi en
mycket mer färgstark
värld, där
funktionalitet och
rationalitet inte kan
förklara allt."*